

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegraful este de două ori pre septembra:
— Dumineacă și Ioi'ă. — Prenumerarea
se face în Sabiu la expeditura
foiește preafara la c. r. poste cu bani
gata prin scrisori francate, adresate către
expeditura. Pretiul prenumeratului pen-
tru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear
pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 31 ANULU XXI.

Sabiu, în 19 Apriliu (1 Maiu) 1873.

tră celelalte părți ale Transilvaniei pentru
provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl.
iéra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru
principale și terii străine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseratele se plătesc pentru întâia
ora cu 7 cr. sirulu, pentru a doua ora cu
5 1/2 cr. și pentru a treia repetare cu 3 1/2
cr. v. a.

Sinodul archidiecesanu.

(Continuare din Sied. II)

Presidiul pune pre mes'a sinodului raportul
epitropiei archidiecesane și alu fiscalului archidie-
cesanu despre starea proceselor archidiecesei.

D. Manole voiesce a face acum propunerea
urmatore:

Considerându, ca în intielesulu § 95 din St.
Org. după constituirea sinodului cea din tâi agenda
este staverirea regulamentului pentru afacerile
interne. —

Considerându, ca de-si onorabilul sinod pos-
ede unu regulamentu in acésta privind, daru
considerându, ca acestu regulamentu ici côlea este
asíá de manen incátu dela esistința lui in-
côce s'au ivit mai multe neajunsuri, dorindu eu
mai departe că aceste neajunsuri ce-lu putien pre
viitoru sa se delature asternu cu privire la § 15
din regulamentu urmatore.

Propunere,
Onorabilul sinod se bine voiasca a decide,
că la §. 15 din regulamentu sa se adaoge după
cuventul „desbatere“ linia din următoarele
cuvinte:

„Presidiul este obligat a dă respunsu la
ori ce interpellatiune de regula in 3 dile s'au celu
multo in sessionea anuala a sinodului si numai in casuri
extraordinarie celu multo in sesiunea urmatore
a sinodului. —

Diamandi I. Manole.

Presidiul aduce aminte propunerioiului, ca
propunerea sea e de sine statutoria si tocmai in
intielesulu regulamentului are sa se faca la tempul
seu.

Dr. Mesiot'a e de parere, ca după ce s'au
impartâștui esibile din partea presidiului sinodului,
acestă sa tréca numai decât la alegerea comis-
sionilor.

Bolog'a este de parere, că sa nu se tréca
preste propunerea lui D. Manole, sicutindu-o ca
este la locul seu si inca că o propunere de
or-
gintia.

Mihaltianu procedendu din intielesulu
§-lui 95 stat. org. desfasiura, ca fia-care sinod
alesu pre trei ani are sa-si faca regulamentu de
afaceri; asíá si sinodul de fatia are trebui inainte
de toate sa-si compuna uno regulamentu de afaceri
după care sa se orientedie tota procederea sinodu-
lui in periodulu acestu de trei ani.

Macelariu springesce propunerea lui
D. Manole si o declara de urginta.

Boiu e pentru deslusirile date de presidiu.
Popescu springesce propunerea lui Mihaltianu
si sustine deslusirea presidiului fatia cu propunerea
lui D. Manole pentru ca acesta contine numai uno
amendamentu.

Bolog'a intreba de ce se springesce propunerea
lui D. Manole si de ce se primește de orgenta si
roga pre presidiu in intielesulu acesta se provoce
pre sinodu a se enunciată.

Președintele după deslusiri mai detaliate spune,
ca objectul acesta nu-si are locul aci si pro-
voca pre sinodu a se apucă de alegerea comis-
sionilor.

Branișce springesce pre Bolog'a, asíá
si Hani'a. T. Rosiescu e de parere ca pro-
punnera sa se springesca ori apoi sa se dea unei
comisjoni carea mai tardiu sa vina sa-si dea pa-
rerea asupr'ai.

Pred'a reflectădia, ca statutul organicu n'a avutu
in vedere cu § 95 schimbarea regulamentului de
afaceri, după cum se propune acum, in fia-care ses-
sione a sinodului, ei-a avutu in vedere ca atunci
cându s'a făcutu st. or. inca nu era regulamentu
si de aceea acum regul, că atare nici nu poate fi

objectu de desbatere, de aceea propune trece-
rea la ordinea dilei.

Dr. Pecurariu arata, ca desbaterea de
pâna acum nu se poate justifica că nici decum si pună
intrebarea, ca are sinodul regulamentu său bă,
atrage atenția acelor ce voru să pună esistința
regulamentului in cestiu, ca-si subtragu terenul
de sub picioare, căci precum este stat. org. partea
materială a constitutiunii noastre asiá este regul,
partea formale; de că se simtă mancărătă in regula-
mentu său de că nu este bunu, atunci sa se procede
la facerea unui nou si la urmarea cu densulu in
intielesulu legilor ce avem; sustine trecerea la
ordinea dilei.

Popescu mai apera odata propunerea lui
Mihaltianu. D. Manole si apera propunerea sea.

Presidiul arata din nou, ca nici n'a fostu locul
objectului, dara din vorbiri se vede mai departe ca
aceste au fostu fără de objectu; deci staruesc din
nou, că sinodul sa primește alegerea comisjoniilor
ceea ce se si intemplă; asemenea se primește ordi-
nea dilei in legatura cu propunerea lui Pred'a. Cu
aceste fiindu tempulu inaintat siedintă se termina
si se anuncia a III pre 4 ore după amedi.

Siedintă III. 16 Apr. 1873.

Se cetește protocolul siedintei premergătoare
si se verifica. Dupa acésta arata presidiul, ca cav.
de Pucariu s'a insinuatu bolnavu si ca cere a fi
dispensat de participare la sinodul pâna la reînstan-
tare. Se transpune comisjunei verificătorie; mai de-
parte arata ca a intrat o petiție din tractul protopresb.
alui Dobrei, in carea ceru comunele respecti-
vul tractu a nu se desfăștuia Tractul acela. Se
va predă com. petițiarie. Dela Par. adm. alu Ag-
niti o aretare in cestiu Rothavului, carele in
proiectul de arondare s'a datu la tractul protopresbiteral
alui Fagarasiului. La tempulu seu cemis.
de arondare. Totu de acésta natura este o aretare
din tractul protopresb. alui Secului. Si acéastă se
predă comis. resp.

La ordinea dilei este alegerea comisjoniilor,
spre care sfersită se suspende siedintă pre 1/4 ora.
La redeschiderea siedintei se alegu in co-
missiunea bugetaria:
Popa, Hanni'a, Metianu, Ratiu, Filipescu, Cos-
muti'a, Dr. Borci'a, Dr. Gallu, Pred'a, Manole, Pe-
troviciu, si Danciu.

in comisjunea scolastică:
Zach. Boiu, I. Popescu, Dr. Puscariu, Mihal-
tianu. Dr. Mesiot'a Dr. Gallu, Dr. Pecurariu, T. Ro-
siescu, Macelariu, Codru Dragusianu, Costino, Can-
drea.

in comisjunea de arondare:

Popa, Macelariu, Boiu, Metianu, Dr. Mesiot'a,
Branu de Lemény, Gaetanu, Tipeiu, Trombitasius,
Buzdugu, Filipescu, Ratiu, Rosiescu, Cosmuti'a, Pa-
piu, Ios. Orbonasiu, Trifu, Costinu, Patiti'a si Danciu.
pentru regularea parochielor pre:
Hanni'a, Branu de Lemény, Baracu, Dr. Petcu,
I. Popescu, Buzdugu, Macelariu, si Bolog'a.
pentru comisjunea petitionaria pre:
Tordasianu, Piso, Mich. Orbonasiu, Dr. Petcu,
Patiti'a si Bojiti'a;

pentru bugetul cassei pre:
Branu de Lemény, prot. I. Popescu, Tipeiu,
Popa, Siandru, Baracu.

Dupa alegerea acestor pre propune D. Manole,
alegerea unei comisjoni pentru propuneri, carea după
unele sprinjiri si respingeri din partea mai multor
deputati se primește si se si alege din urmatorii:
Manole, Dr. Pecurariu, Olario, Bojiti'a, Boiu, Fra-
tesiu, cari se primesc de către sinodu.

Terminânduse alegerea comisjoniilor se face
propunere din unele părți sa se încheie si per-
trecătarea pentru astă-dă.

Dr. Gallu ince cere, că pentru câștigarea
tempului si pentru ca deputati domiciliati in Pest'a

se ieșe odata din nesigurantă, in care se află, si-
nodul se procedă numai decât la continuarea
verificării intrerupte.

Fiindu Dr. Gallu sprinjinitu de V. Rosiescu
si de Dr. Borcea se pune la votu continuarea
verificării si se primește. Referint Siandru
la cerere cetește motivarea majoritatii si minori-
tatii din comisjonea verificătoare.

Popescu luându cuventul spanje, ca intre
membrii comisjunei numai intr'at' a s'a nascutu
disensiune, incătu privesc competența de dreptu a
celor domiciliati in Pest'a de a fi deputati ai ar-
chidiecesei si se provoca la incidente din trecutu,
unde in unele tracte protopresbiterali s'alesu de-
putati din alte tracte si consistoriu le-au respinsu
ca contrarie Stat. org., iera incătu privesc actula
de alegere nu se poate face nici o obiectiune, căci
acel'a este in tota regul'a.

Boiu adauge, ca si densulu e membru ala
comisjunei acesteia si asiá in interesulu adevera-
lui constatăză, ca explicația data de antevorbi-
toriu in ceea ce privesc afacerea din cestiu s'a
datu mai tardiu, si in acte este scrisa pre marginie
cu una semnă.

Dupa mai multe pro si contră,

Președintele chiarifică cestiuarea des-
partiendo verificarea de interpretarea statutului orga-
nicu.

Dr. Borcea dice, ca minoritatea voiesce că
din incidente de mainante sa se desbată cestiuarea
in principiu, dara nici ea nu este contră veri-
ficării.

Președ. pune obiectul verificării la desbatere.

Bolog'a este contra alegerei si espune cum
i s'a intemplat u densulu, si lui Macelariu anulu trec-
cutu in tract. Mercurei de unde a fostu eschisi pen-
tru ca nu era cu domiciliu in același tractu.

Branișce, e pentru Borci'a; dara incătu pen-
tru partea principale, ca adeca potu fi alesi cei do-
miciiliati in Pest'a in sinodul archidiecesanu, des-
legarea cestiuenei acesteia sa o faca congresulu.

Pop'a e pentru Bolog'a.

Mihaltianu springesce parerea lui Bor-
ci'a, ba chiaru si in ceea ce privesc principiul
este, după explicația ce o da §§-loru respectiv
din Stat. org., a se admite alegerea deputatilor si
in sinodul protopresbiteral si in celu archidie-
cesanu de ori si unde.

Codru Dragusianu e de aceeasi pa-
rere, incătu pentru alegerea deputatilor cu domi-
ciliu in Pest'a ca si Borci'a; incătu pentru prin-
cipiu face distinctionea, ca in Stat. org. ceea ce
privesc parochia si protopresbiteratul este pre-
cisu si arata ca si in cele politice suntu analogii de
acesto in cercurile inferiore, unde alegurile suntu
restrinse la aceleasi cercuri; cându inse e vorba de ar-
chidiecesa atunci deputatii potu fi alesi de ori si unde,
din provinci'a metropolitana.

Popescu aru fi de parere, că dreptul
passivu de alegere se nu se restringe nici decum
nici in protopresbiterate nici in archidiecesa. Crede
mai departe ca intrebarea acesta nu aru si venit
pre tapetu de că se consistoriu nu si-aru si insosuitu
dreptul de mai multe ori a o interpretă, amintesc
de unele casuri mai vechi si mai prospete din cari
deduce ca consistoriu a interpretat stat. org. cu
denegarea dreptului passivu in tractul seu protop-
ter in a căruia sună vrea sa atraga barbati apti de a
folosi tractului, este pentru verificarea deputatilor
cu domiciliu in Pest'a si pentru interpretarea lui
Mihaltianu. Rosiescu e pentru verificare.

Dr. Pecurariu se mira, ca se face atât'a
vorba despre interpretarea statut. org. si despre
aceea ca cine e indreptatul a-lu interpretă. Ori-cine
lu poate interpretă prin urmare si consistoriu si
sinodul; cum lu va interpretă congresulu este alta
ceva. Nu intr'acést'a jace greutatea cestiuenei, ci

intr'aceea, ca legen trebnie intielésa și tocmai acésta se vede ca nu o potu unii. Dlu Bolog'a s'a plansu, ca densului și consotuloi i s'a facutu ne-dreptate la Mercurea, pentru ca in puterea interpretării § 38 din stat. org. au fostu eschisi din sinodulu protopresbiteralu, pentru ca acésta nu s'a intemplatu pre basea citatului §-fo, ci pre basea § 40, inse ceea ce s'a intemplatu cu dloru inca nu este motivu de ajunsu de a eschide pre cav. de Puscariu și consoti dela alegerea passiva. Nu aru avé nimicu in contra cându dlu Bolog'a aru puté aretă unu singuru § care sa contineas despre archidiecesa, ceea ce se dice la §§ despre parochia și protopresbiteralu, dura cu legea in mână acésta nu se pote; prin urmare cu aceea-si in mână nici eschiderea disiloru deputati nu este possibile. Sa mira de dep. Pop'a care aru trebuí se sia cunoscutu mai bine cu legile, cum pote sustine aceea-si parere că si Bolog'a. Trece la analogie și adeca la dreptulu comunulu și alo patriei și arata ca și aoi cu cătu e cerculu mai restrinsu cu atât'a este și dreptulu passivu de alegere mai restrinsu și cu cătu cerculu este mai mare cu atât'u sa largesce și sfăr'a acestui dreptu. Revenindu asupra §§ din stat. org. spune ca § 4 la care se provoca unii domni contiene numai cașigare de drepturi. Face o asemeneare intre referint'a celoru domiciliati in Pest'a că nascuti ardeleni, cari nu s'au declaratu de nimenea inca de privati de drepturile loru in archidiecesa, și intre Bolog'a, carele n'a fostu nici cându cu domiciliulu in Mercurea, și sustiene in fine, ca alegerea e in tota virtutea ei și sa se dechiare membri de verificati.*)

Bolog'a dice, ca marturisesc ca inca nu e luminat de ajunsu dura i pore bine ca să discutatu lucrulu, și asiá sa se enuncie sinodulu.

Pres. cu privintia la Popescu arata, ca Consistoriulu n'a interpretat de capulu seu §§ din stat. org. in ceea ce atinge dreptulu de alegere, ci a urmatu asiá dupa cum trebuie sa intieléga ori si cine respectivii §§. și dupa cum ii interpretat in susi sinodulu in anulu trecutu.

Se pune verificarea la votu și se primesc.

Marti și mercuri s'au tienutu căte o siedintă. Deputati suntu numerosi și totu sosescu inca.

In 28 a sositu imperatulu germanu in Petersburg, a fostu intempinat cu entuziasmu și daruitu de Czarulu cu o sabia ce pórta inscriptiunea „pentru virtute.“

In Vien'a a sositu principale de corona din Dani'a, principale Mila n sosesce in Maiu, iéra principale de Wales din Anglia carele a sositu in 28 séra a fostu intempinat de imperatulu, de archiduci și de principale de corona din Dani'a.

Sântirea flamurei bataliunei a 22 de honvedi in Fagarasiu

S'a sevarsit u in 20 ale lunei crente de către preotulu romano-catolicu de acolo, de-si e locu notoricu, cumca maioritatea absoluta a acestei bataliuni o facu operatorii de patria români de religiunea greco-orientale, iéra catolicii abia numai căti-va insi suntu in acésta bataliune.

In Ungaria scimu, ca parte mare s'au săntitu flamurele bataliunelor de honvedi de către preotii maioritateli, numai pre la noi vedemu, ca se templa altfelu.

Sa simu in tempulu aprobatelor inca aru fi nedreptu, că flamurile aceloru bataliuni inca sa se santiésca de către preotii romano-catolici eschisamente, cari nu constau din militari de relig. rom. catolica, pentru ca aprobatelor inca recunoscu pre religiunea romano-catolica numai de religiunea recepta, cându dicu. — „Sunt quatuor religiones receptae: religio reformata, religio lutherana, religio unitaria et religio romana catholica“ și nici decât nu de predominantă. Cu atât'u mai vertosu e nedreptate mare sa santiésca preotu romano-catolicu o flamura, sub care jura mai numai români de religiunea gr. or., astadi, cându religiunea gr. or. e recepta, egala cu cele-lalte religiuni din tiéra si biserica gr. or. autonoma.

Noi amu intielesu, ca ministeriul aru fi datu ordinu, că pretotindenea sa se santiésca flamurele de către preotii maioritateli bataliunei; deoacă acésta este asiá, apoi pentru ce nu se pazesc? pentru

*) Regretâmu forte, ca nu avemu cuventarea testuale. R.

ce organele subalterne ne amarescu cu atât'a sila chiaru și cu ignorarea ordinatiunilor mai înalte?!

Tocmai aflaream, ca in Brasovu inca se va sănătă flamur'a bataliunei a 23-lea, in care inca facu majoritatea români de religiunea gr. or.; sa vedemu, aci inca va sănătă flamur'a preotulu rom. catolicu?

in suma de 95 fl. v. a. pentru bisericoa nostra, și anumitu:

Dlu prot. Alessandru Tordosianu 1 fl. Nicolau Bulgarea din Gald'a de susu 40 fl. Ioan'a Tecri'a 1 fl. Stefanu Marcu din Cetea 1 fl. Avramu Antoniu din Cristesci 1 fl. Ionasiu Petricu din Tecsesi 1 fl. Nicolau Tecri'a 2 fl. Cosm'a Tecri'a 1 fl. Cosm'a Mihaila lui Nicolau 1 fl. Cosm'a Vasiliu cantoru 1 fl. Petricu Simionu lui Pavelu 1 fl. Tecri'a Ioanu Albu 1 fl. Moise Petricu lui Ionasiu 1 fl. Parasiru Petricu 1 fl. Mateiu Raic'a 50 xr. Georgiu Tecri'a curatoru 1 fl. Par. Simeonu Corbea din Ponoru 1 fl. Ioanu Cordea din Ponoru 1 fl. Vasiliu Sav'a cantoru din Bradesci 1 fl. Par. Clementu din Mogosiu 1 fl. Samuilu Botianu din Cheia Remetului 1 fl. Par. Stefanu Ivasicu din Cheia Remetului 1 fl. Andreiu Botianu 1 fl. Par. Vivianu Laslu din Cetea 2 fl. Biserica din Geoagiu de susu 6 fl. Biserica din Remetu-Ripa 3 fl. Dlu Axente din Cricău 1 fl. Esremu Petricu 1 fl. Par. Iacobu Petricu din Tecsesi 1 fl. Grigoriu Tecri'a 1 fl. Alecsiu Tecri'a 1 fl. Par. Trutia din Cricău 1 fl. Erimie Tecri'a 50 xr. Petruțiu Petricu 50 xr. Mihailu Petricu 50 xr. Ioanu Teodoru 50 xr. Teodoru Tecri'a 50 xr. Ioanu lui Nicolau Tecri'a 1 fl. Teodoru Praj'a 50 xr. Teodoru Cioic'a 50 xr. Constantin Hărbea din Cristesci 33 xr. Vasiliu Cristea 1 fl. Ioanu Cióra 50 xr. Luchianu Tecri'a 1 fl. Ioanu Tecri'a Budu 50 xr. Georgiu Petricu 1 fl. Vasiliu Otioiu din Cetea 50 xr. Dela mai multi crestini 6 fl. Sum'a 96 fl. 83.

Cu restul de 1 fl. 83 xr. s'a acoperita spele portului.

Asemenea aduce subscrisulu parintelui Bogdan Germanu Ieromonachu și dlu Georgiu Simona manipulantu in tipografi'a archidiocesana pentru intrenirea binevoitorie la maiestru susu memoratu in favorulu nostru cea mai profunda multiamita publica.

Iacobu Petricu, parochu gr. or.

* * (St. Marc. Girardin). Francia deplângere pre unul din cei mai renumiti literati și publicisti ai sei, pre S. Marc. Girardin, carele au reposato in 11 Aprilie in urm'a unei gute. Elu se nascu in anulu 1801, intră că profesorn in institutulu de invetimentu mai inaltu și totu-odata că colaboratore la diuariul „Journal des Debats“, câscigă dela academie in multe renduri premii și decorationi, inca inainte de a calatori in an. 1830 in Germania și Austri'a spre a studia instructiunea superioara și de medilociu din tierile esterne. In Berolnu venindu in atingere cu Gans si insusi cu Hegel se facu cunoscutu cu miscările filosofice de aci. — In anulu 1834 deveni profesore de poesia francesa la Sorbonne și că ablegatu din Haute-Vienne pasi pre teatrulu politicu, escela prin raporturile sele despre instructiune și prin responsurile de adresa la vorbitile de tronu a lui L. Philippe, precum si prin caldorosa participare la afacerile orientului, si anume din punctu de vedere alu filelenismului, pre care lu a conservat pâna la betrâneliele sele. Că diurnalista escela prin elegantia, satira fina și prin o cunoștința rara a lucrurilor, fù unul din cei mai buni colaboratori ai diuariului „Journal des Debats“, la care au lucratu intr'nu siu lungu de ani prin atâtea vicisitudini a tempului pâna mai in dilele din urma, cându se retrase in urm'a unui conflictu, ce avura conducatorii acestui diuariu cu centrulu dreptu orleanisticu. — Că profesore la Universitate a esericiat o inriurintă mare asupra diverselor generationi, ce inconjurara catedr'a sea. Fù un caușeu brillant si bine-cunoscutu cu objectele ce tiau in sfer'a prelegerilor sele. Prin sarcasmi si aluziunile picante la referintele presentului sciu elu sa-si atraga atențunea numerosilor sei ascultatori in modulu celu mai placutu. — Dela anulu 1844 fu membrulu academiei francese. — Cu republica nu se potu elu deplinu impacă, ramase ince cu imperiul unu frondier dîbace fără a rumpe publice cu densula. Dela inceperea adunării nationale portă iéra colorile orleanistilor. — Elu a fostu unul din cei mai insemnatu și capacitatii membri ai centrului din drépt'a si locu neobositu atât'u in societate cătu și in colonele diuarielor pentru caușa familiei Lud. Philippe, pentru carea mórtea sea e o perdere semită.

Varietăți.

* * (Multi amita publica.) In numele comunitatei bisericesci gr. or. din comun'a Tecsesi, protopopiatulu Albei-Juliei, subscrisulu aduce cea mai profunda multiamita publica că tributu de recunoscintia urmatorilor stimati dd. marinimosi, cari cunoscendu de aprópe starea nostra au binevoitul la cumpărarea unei campane (lopoto), facuto de dlu Vilhelm Gottschling varsatoriu de clopote din Sabiu (Sub spinarea canelui nr. 11) preste totu